

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/18-21

T.C
ANTALYA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2023/1568

Karar No. 2023/1289

Tarihi: 02/05/2023

- FESHİN GEÇERLİ NEDENE DAYANDIĞINI İSPAT YÜKÜNÜN İŞVERENDE OLDUĞU
- FESHİN SON ÇARE OLMASI VE ÖLÇÜLÜLÜK İLKESİNE AYKIRI OLMASI
- GEÇERSİZ FESİH

ÖZETİ: Feshin geçerli bir nedene dayandığını ispat yükümlülüğü işverene aittir.

Somut dosyada; davacının,04/10/2006 ile 22/08/2019 tarihleri arasında denetim uzmanı olarak davalı bünyesinde çalıştığı, iş akdine işverence son verildiğinden bahisle eldeki davasını yöneltmiştir. Fesih savunma alınarak, yazılı fesih bildirim ve SGK işten ayrılış bildirgesinde 04 kod ile gösterilmiştir. Feshin birlik yönetiminin değişimi sonrası süreçte gerçekleştiği, feshe konu isnatlar nedeniyle, feshin son çare olmaması ve ölçülülük ilkesine uyulmadığından ileri sürülen istinaf sebepleri dikkate alındığında dosyadaki yazılara, hükmün Dairemizce de benimsenmiş bulunan yasal ve hukuksal gerekçeleri ile dayandığı maddi delillere ve özellikle bu delillerin takdirinde bir isabetsizlik görülmemesine göre mahkemenin vakıa ve hukuki değerlendirmesinde usul ve esas yönünden yasaya aykırılık bulunmadığı anlaşılacakla HMK'nın 353/1-b-1 maddesi gereğince davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

İDDİA VE SAVUNMANIN ÖZETİ:

Davacı vekili dava dilekçesinde özetle: Davacının davalı nezdinde

04/10/2006 tarihinde işe başladığını, denetim uzmanı olarak çalışmaktayken 09/08/2019 tarihinde davacının iş akdinin davalı tarafça haksız ve usulsüz bir şekilde feshedildiğini, davacının 04/10/2006 tarihinde beri davalı nezdinde denetim uzmanı olarak çalışmaktayken davalı tarafça; davacının iş akdinin " Denetim Faaliyetlerinin Görev ve Unvanından Beklenen Şekilde Yürütülmediği " gibi haksız gerekçelerle 09/08/2019 tarihinde haksız ve usulsüz bir şekilde feshedildiğini, davalının fesih gerekçeleri gerçeğe aykırı olduğundan somut hiçbir delil ve belge de sunulmadığını, davacının en son aldığı brüt ücreti 6.795,14-TL olup net ücretinin 4.315,00- TL olduğunu, davacı ücretine ek olarak aylık 350-TL yemek fişi ile senede 2 kere dini bayramlarda 1.000,00-TL ikramiye ile 2 senedir davacıya araç tahsis edildiğini ve bu aracın benzin/yol parasını aldığını, (her gün Gürsu/Konyaaltı dan Kaleiçi/Muratpaşa istikameti için), ücrete ek olarak verilen bu yardımların da diğer hak ve alacaklar kapsamında hesaba dahil edilmesini talep ettiklerini, davacının işe iade edilmemesi durumunda ödenecek olan tazminatların bu miktar üzerinden tespit edilmesini talep ettiklerini beyan etmiş, fazlaya ilişkin talep ve dava hakları saklı kalmak üzere, davalının kabulü ile; davalı şirketin davacıya ilişkin iş akdinin feshinin geçersizliğinin tespitine ve davacının işe iadesine, 4857 Sayılı İş Kanununun 21. Maddesi gereğince işverenin işçiyi 1 ay içinde işe başlatmasına, başlatılmaması halinde davacı işçiyi 8 aya kadar ücreti tutarında tazminat ödenmesine, kararın kesinleştirilmesine kadar çalıştırılmadığı süreler için davacı işçiyi 4 aylık ücret ve diğer tüm haklarının ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı vekili cevap dilekçesinde özetle: Davacının 04.10.2006 tarihinde davalı işyerinin Akdeniz Bölge Temsilciliği olan TÜRSAB Akdeniz Bölge Temsil Kurulu bünyesinde denetim uzmanı olarak çalışmaya başladığını, özellikle Akdeniz bölgesi gibi turizm faaliyetlerinin yoğun olduğu bir bölgede davacı işçinin belgesiz seyahat acentalığı faaliyetlerini denetlemek görevini yerine getirmekle görevli bir çalışan olduğunu, bir kamu görevi de yürütmekte olan birliğin bu görevlerini yerine getirirken çalışanları tarafından bu göreve itaatsizlik edilmesi veya bu görevlerin kanunun belirlediği düzende gerçekleştirilmemesi davalı birliğin ilgili bölgedeki itibarını da zedelediği gibi kendisine üye olan seyahat acentaları arasında infial yaratılmasına neden olduğunu, davanın hak düşürücü süre içerisinde açılmadığını, davacı işçi tarafından imzalı olan belirsiz süreli iş sözleşmesinin Uyuşmazlıkların Çözümü başlıklı 13. Maddesinde bu sözleşmeden doğan ihtilaflar ile ilgili olarak İstanbul Çağlayan Mahkeme ve icra dairelerinin yetkili olduğunun kabul edildiğini, bu nedenle mahkeme yetkisine itiraz ettiklerini, davacı işçiyi gönderilen 02.08.2018 tarihinde Savunma Talebinde davacı işçinin davalı kurumun iş ve işleyişine aykırı olarak görev ve unvanından beklenen şekilde denetim faaliyetlerini yürütmediği, BTK Başkanı bilgisi dışında denetim gerçekleştirdiği denetim raporlarını hazırladığı ve denetimlere ilişkin evrak ve dokümanları teslim etmediğinden bahisle yazılı savunmasının istendiğini, davacı işçinin 05.08.2019 tarihli savunmaya

cevap yazısının ise davalı kurum tarafından incelendiğini ancak beyanlarının soyut ve gerçeğe aykırı olması nedeni ile savunma beyanlarının kabul edilmediğini, kaldı ki davalı çalışanın savunma beyanında kendisinin bir takım raporlamaları yapmaya ehil olmadığından bahsederek davalı kurum içerisindeki görevini yapmaya yetkin olmadığını açıkça kabul ettiğini, yine devamla savunmasında raporlamaların yapılmamasına ilişkin olarak davacının temmuz ayının iki haftasında raporlamaların Yavuz Koyuncu tarafından yapıldığını kabul ettiğini, raporlama işi davacı işçinin yükümlülüğünde almasına rağmen işleyişe aykırı olarak bahse konu işi başka bir çalışana yaptırmasının davalı işveren tarafından uygun bulunmadığını ve bu nedenle de zaten savunması alınarak ve tüm iş akdinden doğan tazminatları ödenerek iş akdinin feshedildiğini, ayrıca yine davacı işçinin savunma olarak plansız hafta sonu AVM Otoparklarında gerçekleştirilen denetimlerden bahsetmiş bulunduğunu, 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu ve diğer bağlı yönetmelikler gereğince davacının da görev alanı içerisinde bulunan denetimlerin plansız ve ani olarak gerçekleşmediğini, tam tersine ilgili İl Kültür Turizm Müdürlüğü'nün denetiminde önceden planlanarak gerçekleştirildiğini, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü görevlisi olan memur tarafından gerçekleştirilen belgesiz seyahat acentalığı faaliyetlerinde birlikleri sadece gözetmen olarak bulunduğu ve bu denetimler ilgili memur bulunmadan gerçekleştirilemediğinden davacı işçinin beyanlarının gerçeğe aykırılığı davalı tarafından tespit edilmiş bulunmakta olup iş akdine son verildiğini, davacı savunma beyanlarındaki ifadelerin gerçeğe aykırılığı kanun ve diğer mevzuatlar gereğince açık olduğundan bu beyanların davalı işveren tarafından haklı olarak kabul görmediğini, davacı işçi belirsiz süreli iş sözleşmesine aykırı hareket etmiş olduğundan iş akdinin sonra erdirildiğini, davacı işçi davalı iş yerinde uygulanan mevzuatlara aykırı davrandığı gibi yine iş yerinde uygulanan örf adetlere aykırı olarak amirlerine haber vermeden denetim faaliyetleri gerçekleştirdiğini ve de yine istenen raporların hazırlanmasında ciddiyetsizlik ve özen göstermemiş bulunduğunu, davalının yasaların kendisine tanıdığı yetkiyi kullanmanın ötesinde bir şey yapmadığını, davacının keyfi biçimde iş gereklerini yerine getirmeyerek iş akdinin feshedilmesine kendi kusuru ile sebep olduğunu ve bunu kendisinin de bildiğini davacının tamamen haksız kazanç elde etme çabası içerisinde olduğunu, davacının 350 TL yemek fişi, senede 2 kere dini bayramlarda 1.000 TL. İkramiye ve son 2 senedir tahsis edilen araç ve benzin parasını aldığı yönündeki beyanlarının gerçek dışı olduğunu, davalı şirketin kurumsal bir yapıda çalıştığını, söz konusu bu beyanların sehven yazıldığını düşündüklerini beyan etmiş, davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

İLK DERECE MAHKEMESİ KARAR ÖZETİ:

"Davanın KABULÜ İLE;

1-Davalı işveren tarafından yapılan iş akdinin feshinin geçersizliği ile davacının İŞE İADESİNE,

2- 4857 S. İş Kanunu'nun 21. maddesi gereğince davacının yasal süresi

içinde işe başvurmasına rağmen davalı işverence 1 aylık yasal süresi içinde davacı işçiyi işe başlatmaması halinde davacının hizmet yılı, yaptığı iş ve fesih sebebi nazara alınarak ödenmesi gereken tazminat miktarının dava tarihindeki aylık brüt ücreti 5.231,43 TL kabul edilerek, 5 aylık ücreti olan 26.157,15 TL brüt tazminatın davalıdan tahsili gerektiğinin tespitine,

3- 4857 S. İş Kanunu'nun 21. maddesi gereğince davacının işe iade için işverene süresi içinde başvurması halinde hak kazanılacak olan ve kararın kesinleşmesine kadar davacının dava tarihindeki aylık brüt ücreti 5.231,43 TL, yemek yardımı olarak 500,00 TL üzerinden 4 aylık ücreti olan 22.925,72 TL brüt boşta geçen süre ücretinin davalıdan tahsili gerektiğinin tespitine..." karar vermiştir.

İSTİNAF NEDENLERİ:

Davalı vekili istinaf dilekçesinde özetle: Feshe gerekçe olarak sunmuş olduğumuz iş ve eylemlere uygun bir kod ile fesih bildirimini gerçekleştirilmesinin çalışanın sonraki süreçte zorluk yaşamaması için olduğu, iş akdinin feshine sebep olan eylemleri, birlik bünyesinde yürütülmekte olan işletme belgesiz seyahat acentalığı faaliyetine yönelik denetim süreçlerini, bir denetim personeli olarak gereği gibi işletmemesi olduğu, işçinin davalı kurumun iş ve işleyişine aykırı olarak görev ve unvanından beklenen şekilde denetim faaliyetlerini yürütmediği, BTK Başkanı bilgisi dışında denetim gerçekleştirdiği denetim raporlarını hazırlamadığı ve denetimlere ilişkin evrak ve dökümanları teslim etmediğinden bahisle yazılı savunması istendiği, beyanlarının soyut ve gerçeğe aykırı olması nedeni ile savunma beyanları kabul edilmediği, davacının da görev alanı içerisinde bulunan denetimler plansız ve ani olarak gerçekleşmediği, davacının iş sözleşmesine aykırı hareket ettiği, feshin geçerli nedenlere dayandığı, haksız kazanç elde etme çabası içerisinde olduğu, davanın reddi gerektiği, işçi yararına yorum ilkesinin sadece mevzuatta açıklık olmaması halinde uygulanabileceği, işçinin tüm işçilik alacakları da ödenmiş bulunduğundan bahisle istinaf yasa yoluna başvurmuştur.

GEREKÇE:

Hukuk Muhakemeleri Kanununun 355'inci maddesi uyarınca istinaf incelemesi kamu düzenine aykırılık bulunmadığı durumlarda istinaf dilekçesinde belirtilen sebeplerle sınırlı olarak yapılmaktadır.

Dava dilekçesinde belirtilen nedenlere, davalının savunmasına, kayıt ve belgelere nazaran davacının 4857 sayılı İş Kanununun 18 ve devamı maddelerine dayalı olarak davalı işverence yapılan feshin geçersizliğine ve yeniden işe iadesine yönelik dava ikame ettiği anlaşılmaktadır.

İşçinin, 4857 sayılı İş Kanununun 18 ve devamı maddelerinde düzenlenen iş güvencesi hükümlerinden yararlanabilmesi için; belirsiz süreli iş sözleşmesi ile çalışması yanında işyerinde en az 30 işçi çalışması, en az 6 aylık kıdeminin bulunması ve işletmenin bütününe sevk ve idare eden veya işyerinin bütününe sevk ve idare eden ve işçiyi işe alma ve işten çıkarma yetkisi bulunan işveren vekili konumunda olmaması gerekir.

İş sözleşmesi feshedilen işçi tarafından aynı kanunun 19 maddesi uyarınca fesih bildiriminde sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli bir sebep olmadığı iddiası ile fesih bildirimiminin tebliğ tarihinden itibaren 1 ay içinde iş mahkemesinde dava açması gerekir. İş sözleşmesi işveren tarafından feshedilen işçi tarafından fesih bildirimiminin tebliğ tarihinden itibaren 1 ay içinde 25 Ekim 2017 tarihinde resmi gazetede yayımlanan 7036 sayılı yasanın 3.maddesi gereği işe iade talebiyle açılan davalarda arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı olarak düzenlenmiş ve sözkonusu madde 01/01/2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Aynı yasanın 11. maddesinde arabuluculuk faaliyeti sonucunda anlaşmaya varılamaması haline son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren 2 hafta içinde iş mahkemesinde dava açılabileceği hususu düzenlenmiştir. Davanın 4857 sayılı iş kanununda öngörülen dava şartlarını taşıdığı anlaşılmıştır.

Aynı kanunun 20/2 maddesine göre feshin geçerli bir nedene dayandığını ispat yükümlülüğü işverene aittir.

Somut dosyada; davacının, 04/10/2006 ile 22/08/2019 tarihleri arasında denetim uzmanı olarak davalı bünyesinde çalıştığı, iş akdine işverence son verildiğinden bahisle eldeki davasını yönelmiştir. Fesih savunma alınarak, yazılı fesih bildirim ve SGK işten ayrılış bildirgesinde 04 kod ile gösterilmiştir. Feshin birlik yönetiminin değişimi sonrası süreçte gerçekleştiği, feshin konu isnatlar nedeniyle, feshin son çare olmaması ve ölçülülük ilkesine uyulmadığından ileri sürülen istinaf sebepleri dikkate alındığında dosyadaki yazılara, hükmün Dairemizce de benimsenmiş bulunan yasal ve hukuksal gerekçeleri ile dayandığı maddi delillere ve özellikle bu delillerin takdirinde bir isabetsizlik görülmemesine göre mahkemenin vakia ve hukuki değerlendirmesinde usul ve esas yönünden yasaya aykırılık bulunmadığı anlaşılmakla HMK'nın 353/1-b-1 maddesi gereğince davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1-Dosya kapsamı, delil durumu itibarıyla, ANTALYA 10. İŞ MAHKEMESİ 2022/195 Esas 2023/63 Karar sayılı kararında mahkemenin vakia ve hukuki değerlendirmesi bakımından usul ve esas yönünden yasaya aykırı bir durum bulunmamasına göre, davalı vekilinin istinaf başvurusunun Hukuk Mahkemeleri Kanununun 353/1-b.1 maddesi gereğince **ESASTAN REDDİNE,**

2-Sarf ettiği istinaf masrafının davalı üzerinde bırakılmasına,

3-Alınması gereken 179,90 TL istinaf karar harcı davalıdan peşin alındığından yeniden harç alınmasına yer olmadığına,

4-Tebliğ ve harç işlemlerinin Hukuk Muhakemeleri Kanununun 359'uncu maddesinin 3'üncü fıkrası uyarınca ilk derece Mahkemesi tarafından yerine getirilmesine;

Dair; dosya üzerinde yapılan inceleme ve müzakere sonucunda oy birliği ile 02/05/2023 tarihinde **KESİN** olarak karar verildi.